

‘මා නිවැරදි අනිකිකම’ - නො නැවත ඉදිරියට යවු

59 වන කාණ්ඩය	බු.ව. 2560 බක් මස පුරපසළොස්වක ද වස.ව. 2017 අප්‍රේල් 10 වන ද	12 වන කලබ
--------------	---	-----------

හොඳ
ලමයාගේ
ආගේ

පාට සුවඳ වක	වගේ
තිබෙන රෝස මල	වගේ
කීකරු පොඩි	ලමයගේ
කවුරුත් පවසති	අගේ

මවු පියන්ට	ගුරුවරුන්ට
ගුණවත් වැඩි	මහල්ලන්ට
කීකරු වහ	පොඩිත්තන්ට
පුළුවනි ලොව	බබළුවන්ට

මල් වල සුමිහිරි	පැණි
ආඳ බොන බමරා	මෙහි
හොඳ ලමයා	නුවණිනි
හොඳ දේ තෝරා	ගනී

- විකේට් එස් එහිනද හිමිනාණෝ

සසුන් කෙතට සුපහන් චිලියක් වූ අතිපූජනීය දවුල්දෙණ කඳුණිස්සර උත්තරීතර මහනා සම්ඥාණෝ

තිරිකුණාමලේ ආනන්ද මහනාහිමියන් විසින්

ශ්‍රී ලංකා අමරපුර මහානිකායයේ උත්තරීතර මහානායක පදවිය හෙබැවූ, දෛවිභාෂා විශාරද, සංස්කෘත භාෂා චක්‍රවර්ති, භාෂාන්තර විශාරද, අග්ගමහාපණ්ඩිත අති පූජ්‍ය දවුල්දෙණ කඳුණිස්සර මහනාහිමිපාණන් වහන්සේ හුදෙක් අමරපුර නිකායට පමණක් නොව, සමස්ත ශ්‍රී ලාංකේය හික්පු පරපුරට ම, දේශීය වශයෙනුත්

අන්තර්ජාතික වශයෙනුත් මහත් ගෞරවයක් හිමි කර දුන් පණ්ඩිතෝත්තමයන් වහන්සේ කෙනෙකි. උන් වහන්සේ ගේ කුශලාවදානයෙන් වත්මන් සඟ පරපුරට ගත හැකි ආදර්ශ බොහෝ ය.

උඩරට අමරපුර සාමග්‍රී සංඝ සභාවේ මහානායක ධුරය දැරූ, ඌව පරණගම සපුගොල්ලේ තපෝධනාරාමාධිපති ව වැඩ විසූ ඌවදේව

ශ්‍රී පඤ්ඤානන්ද මහාස්වාමීන්ද්‍රයන් වහන්සේ ගේ ආචාර්යත්වයෙන්, උන්වහන්සේ ගේ ද ආචාර්ය අතිපූජ්‍ය උගුමැලේ පියරත්නානිධාන නායක ස්වාමීන්ද්‍රයන් වහන්සේ ගේ උපාධ්‍යායත්වයෙන් සිය තෙළෙස් වන විශේෂිත දී 1928 මාර්තු 08 වන දා උතුම් ප්‍රවෘත්තා භූමියට ඇතුළත් වූ දවුල්දෙණ ඤාණිස්සර ස්වාමීන් වහන්සේ මනා ගුරු ඇසුරින් ද, පුරාකෘත පුණ්‍ය බලයෙන් ද, ආත්ම සංයමයෙන් හා දෘඩ අධිෂ්ඨානයෙන් ද, පියවරෙන් පියවර මුහුකුරා යමින්, ශීල වෘද්ධත්වයට ද, ගුණ වෘද්ධත්වයට ද, ඥාන වෘද්ධත්වයට ද, තපෝ වෘද්ධත්වයට ද පත් මහාත්ම භික්ෂු රත්නයෙකි.

උගුම වෙල්ලස්ස සටනට නායකත්වය දුන් මොනරවිල කැප්පෙට්ටොළ වීර පරපුරින් පැවැත එන කුලවත් පවුලක, 1915 දෙසැම්බර 31 වන දා උපත ලැබූ අප නාහිමිපාණන් ගේ මවුපියන් වූවානු ගජනායක මුදියන්සේලා ගේ කිරිමැණිකේ මාතාව සහ ආලෝක මුදියන්සේලා ගේ කවුරාල උපාසක මහතා ය. ආලෝක මුදියන්සේලාගේ සිරිබද්දන නම් වූ මේ දරුවාට බුදුනු ගුණවලින් හෙබි සැදැහැති දම්පතීන් දෙපළක් වූ මේ මවුපියන් ගේ ආගමික පරිසරය සහ නැමියාව සිය පෙර පින් මහිමය මතු කැර ගැන්මට බෙහෙවින් උපකාර විය.

මූලික සාමණේර බණ දහම් හැදෑරීමෙන් පසු වැඩි දුර අධ්‍යාපනය සඳහා කොළඹ මාලිගාකන්දේ විද්‍යාදාය පිරිවෙනට සිය ශිෂ්‍යයා ඇතුළත් කරවන්නට සිතූ උගුමැලේ පඤ්ඤානන්ද නායක ස්වාමීන්ද්‍රයන් වහන්සේ ඒ බව පියාණන්ට ද දැන්වූහ. ඊට ප්‍රතිචාර දැක්වූ පියාණන්, “අනේ හාමුදුරුවනේ, පොඩි හාමුදුරුවන් කොළඹ යවන්න එපා. නරක් වෙන්න පුළුවන්, ඔය පන්සල් පොත් ටික ඉගෙන ගෙන බණ දහම් ටිකක් කියන්න පුරුදු කෙරෙව්වම ඇති නේ?” යනුවෙන් සඳහන් කරද්දී ගුරු හිමියන් ගේ ක්ෂණික පිළිතුර වූයේ “එහෙම කියන්න එපා උපාසක මහත්තයෝ, මේ නම හොඳට ඉගෙන කියාගෙන, මහ පඬිවරයෙක් වුණොත් අප්පච්චිට නෙව ඒකෙ ගෞරවය, නම්බුව” යන්න යි. “එහෙම කියන්න එපා අපේ හාමුදුරුවනේ, මුගලන් මහ රහතන් වහන්සේ නන්දෝපනන්ද

නාගරාජයා දමනය කරපු වේලේ බුදුභාමුදුරුවන් ගේ පුත්‍රයකු (බුද්ධපුත්‍රයකු) කළ හපන්කමක් විදියට මිස අප්පච්චි ගෙ නමක් සඳහන් කළේ නැහැ නේ” යන්න පියා ගේ ක්ෂණික පිළිතුර විය. ආ. මු. කවුරාල පියාණන් බෞද්ධ සාහිත්‍ය දැනුමක් හා තර්ක බුද්ධියක් හිමි කෙනෙකු ව සිටි බව ඉහත සඳහන් සංවාදයෙන් පැහැදිලි වේ.

කොළඹ විද්‍යෝදය පිරිවෙනට ඇතුළත් ව, අතිගරු කහවේ රතනසාර නායක මාහිමියන් ගේ ආධිපත්‍යය යටතේ බද්දේගම පියරතන, කලුකොඳයාවේ පඤ්ඤාසේඛර ආදී ඇදුරු උතුමන් වහන්සේලා යටතේ මැනවින් අධ්‍යාපනය ලැබූ උන් වහන්සේ පිරිවෙනේ දක්ෂ ම ශිෂ්‍යයාට හිමි වන “සභාමරාජ ත්‍යාගය” ද ලබාගැනීමට වාසනාවන්ත වූහ. ඉන් පසු ප්‍රාචීන භාෂා අධ්‍යයන කටයුතුවල නිරත ව එහි අවසාන විභාගයෙන් දිවයිනෙන් ම ප්‍රථමස්ථානය ලබා වෛද්‍යශේඛර ත්‍යාගය හා ස්ට්‍රික්ස් ත්‍යාගය ද හිමි කැර ගත්හ. 1938 වසරේ ජූලි මස තරුණ ඤාණිස්සර යතිවරයාණන් උපසම්පදා දිවියට ඇතුළත් වූයේ පණ්ඩිත ශිරෝමණි විදුරුපොළ පියතිස්ස මහානායක ස්වාමීන්ද්‍රයන් වහන්සේ ගේ උපාධ්‍යායත්වයෙනි.

බොහෝ සේ දුක් විඳ, වෙහෙස ව වියත්කම් ලබා සිටි උන් වහන්සේ ශිෂ්‍ය භික්ෂූන් වහන්සේලාට නිතර ම සිහිපත් කළේ මෙබඳු කරුණාන්විත අවවාද ය: “ශිෂ්‍යයකු ගේ (ගිහි වේවා, පැවිදි වේවා) මූලික වගකීම නිසි වයසෙහි දී කම්මැළි නොවී හොඳින් ඉගැනීම යි. නිහතමානීකම, ගුරු ගෞරවය ශිෂ්‍යයකු ගේ සාර්ථකත්වයට හේතු වන්නක්. පැවිදි කෙනකුට සිල්වත්කම, ගුණවත්කම තරම් තවත් උතුම් දෙයක් නැහැ. පැවිදි ජීවිතයේ ගෞරවය රැකගන්නට උත්සාහ කිරීම හැම දෙනෙකුගේ ම යුතුකමක්. මා අපේ දු-දුරුවන්ට හා භික්ෂූන් වහන්සේලාට දෙන අවවාදය නම් අද කළ යුතු දේ අද ම කරන්න. හෙටට කල් දමන්න එපා, එයින් තමා සාර්ථකත්වයට අත්තිවාරම වැටෙන්නේ.”

අතිපූජ්‍ය මඩිගේ පඤ්ඤාසීහ මහානායක මාහිමිපාණන් වහන්සේ ගේ ඉල්ලීම පරිදි, දවුල්දෙණ නායක භාමුදුරුවෝ වසර කිහිපයක්

මහරගම සිරි වජිරඤාණ ධර්මායතනයෙහි සංස්කෘත විෂයභාර ආචාර්යවරයන් වහන්සේ ලෙස කටයුතු කළහ. එසේ ම හුණුපිටියේ ගංගාරාම පිරිවෙන්නි පරිවේණාධිපති වශයෙන් ද, මාළිගාකන්දේ විද්‍යෝදය පිරිවෙන, ගම්පොළ ශ්‍රී බුචනෙකඛා පිරිවෙන, මාලබේ රාහුල විද්‍යාලය ආදී විද්‍යාස්ථානයන්හි ධර්මාචාර්යවරයකු වශයෙන් ද උන් වහන්සේ සිදු කළ ශාස්ත්‍රීය මෙහෙවර ප්‍රශස්ත ය.

අප කුඩා අවධියෙහි දී සාරස්චත සංස්කෘත ව්‍යාකරණ ග්‍රන්ථය හදාලේ උන් වහන්සේ යටතේ ය. සැබැවින් ම උන් වහන්සේ සුහදශීලී කාරුණික ඇදුරුපාණ කෙනෙක් ම වූහ. පාඩම සම්බන්ධ ව පන්තියේ ශිෂ්‍යයකු ගෙන් ප්‍රශ්න කරන උන් වහන්සේ ඇතැම් විටෙක, සිය අංශකඩ සාක්කුවෙන් කුඩා ඔරලෝසුවක් ගෙන, ශිෂ්‍යයන්ට පෙන්වා, ප්‍රශ්න කරන්නේ “හරි පිළිතුර දුන්නොත් මෙන්න මේක.....” කියා තැග්ගක් දෙන බවට ඇඟවීමක් කරමිනි. ශිෂ්‍යයකු හරි පිළිතුර දුන්නොත් එය වහා සාක්කුවේ දාගන්නේ “මම ඔරලෝසුව පෙන්නුවාට දෙනවැ යි කිව්වේ නැහැ නේ” කියමිනි. ඇතැම් විට ඉගැනීමට මන්දෝත්සාහී වන විෂයයක් සැහැල්ලුවෙන් විනෝදයෙන් රුවිකර වූ පාඩමක් ලෙස උගන්වන්නට උන් වහන්සේ සමත් වූ ආකාරය එයින් පෙනේ.

බුද්ධශාසන අමාත්‍යාංශයේ බෞද්ධ කටයුතු දෙපාර්තමේන්තුවේ සංකෂිප්ත ත්‍රිපිටක සම්පාදක මණ්ඩලයේ සභාපතින් වහන්සේ වූවාහු අතිපූජ්‍ය උත්තරීතර මහානායක මාහිමිපාණන් වහන්සේ ය. සිය වස් විය ඉක්මවා පසු වුව ද, කායික වශයෙන් විවිධ අපහසුකම් තිබුණ ද ධර්මශාස්ත්‍රීය සේවාවෙහි උන් වහන්සේ තුළ වූ උනන්දුව වූයේ නැත. පරිවර්තන කාර්යයෙහි දී වචනයෙක, දහම් පදයෙක සුළු වූ ද ගැටලු සු තැනක් වුව හොත්, මෝනියර් විලියම්ස් සංස්කෘත මහා ශබ්දකෝෂය, ලන්ඩන් පාලි පොත් සමාගමෙන් පළ කැරුණු පාලි මහා ශබ්දකෝෂය පෙරළ පෙරළා බලා නිවැරදි අදහස ගත් අයුරු උන් වහන්සේ ගේ සමයක් ශාස්ත්‍රීය උද්‍යෝගය හෙළි කරන්නකි. ශාස්ත්‍රීය කටයුත්තක් වේවා, අන් කිසි ශාසනික ක්‍රියාවක් වේවා,

වයසට, මැළිකමට බාගෙට කාලට නොසැලැකිල්ලේ කිරීම උන් වහන්සේට පුරුදු දෙයක් නො වී ය. සංස්කෘත ශ්ලෝක බන්ධනයෙහි අපූර්ව වාතුර්යයක් ඇති අප මහ නා හිමිපාණෝ විවේකී ව සිටින විටෙක වුව ද කොළ කැල්ලක් ගෙන ශ්ලෝකයක් නිර්මාණය කොට අපමණ ආස්වාදයක් ලැබූහ. “නැණවතුන් ගේ කාලය කාව්‍ය-ශාස්ත්‍රය පිළිබඳ වූ විනෝදයෙන් ගෙවේ” යන පුරාණෝක්තියට මහනාහිමිපාණෝ අගනා නිදර්ශනයෙකි.

අතිපූජ්‍ය මහානායක මාහිමිපාණන් ගේ උදාර චරිතය තුළ දිස් වූ සුවිශිෂ්ට ගුණාංගය නම් අනතිමානිත්වය යි. උත්තරීතර මහනාහිමිපාණන් වුව ද, අග්‍රේසර මහ පඬිවරයාණ කෙනකුන් වුව ද, කුඩා දරුවකු සේ ගිහි-පැවිදි ලොකු කුඩා හැම දෙනා වෙත ම දක්වන ලද අනතිමානී ගුණයෙන් පිරිපුන් පිළිසඳරෙහි බුහුටි බව සහ ප්‍රියශීලිත්වය උන් වහන්සේ ගේ සිරිතෙහි අප දුටු වෙසෙස් ගුණයෙකි. සැරියුත් මාහිමි පරපුරේ අනතිමානී ගුණ මහිමතාව ප්‍රකට කළ ඥාන-ගුණධර ථෙරවාදී මහ තෙර නමක ගේ ප්‍රතිරූපය උන් වහන්සේ වෙතින් අව්‍යාජ ව අපට දැකගත හැකි විය. නාඳුනන කුඩා හික්සුවක දුටු විටෙක වුව ද, සීනා මුසු මුහුණින් “අපෙ ස්ථවිරයෝ කොහෙ ද?” “අපෙ හාමුදුරුවන් දැන හඳුනාගන්න කැමැති යි” ආදී වදන් පවසන අයුරු අප කොතෙකුත් දැක ඇත.

වරක් වාරිකාරාමයෙහි ත්‍රිපිටක පරිවර්තන කටයුතුවල නිරත වූ දිනයක, එහි දානය වළඳා පලතුරු වළඳන වේලාවෙහි උන් වහන්සේ ඉදුණු ගස් ලබු කැල්ලක් වළඳමින් සිටියහ. එහි දත් හලෙහි සිටි මම “මහානායක හාමුදුරුවනේ, ගස් ලබු කැල්ලේ නැට්ට පැත්තේ සිට වැළඳුවා ම රසය ක්‍රමයෙන් වැඩි පුර දැනෙනවා” යි පැවැසීමි. ඊට පසු දිනවල වුව ද, එහි දත් වළඳා පලතුරු වළඳන වේලෙහි, ගස් ලබු කැල්ල වළඳන්නේ මා පෙන්වා, “මේ ඉස්සර මගේ ගෝළයා, දැන් ගුරුන්නාන්සේ. ගුරුන්නාන්සේ කියන විදියට තමයි මම දැන් වළඳන්නේ” කියමින් විහිළු කරමිනි. වටිනා කමක් නැති සිද්ධියක් වුව ද මෙය මෙහි ලා සඳහන් කළේ, උන් වහන්සේගේ අනතිමානී

ප්‍රියශීලී සැහැල්ලු දිවි පැවැත්ම මෙබඳු කුඩා අවස්ථාවක දී වුව මැනැවින් ප්‍රකට වූ හෙයිනි.

සංස්කෘත කාව්‍ය ප්‍රබන්ධයෙහි උන් වහන්සේ තරම් ප්‍රවීණතාව දැක්වූ කෙනෙක් මෑත අවධියෙහි නොවූ තරම් ය. ඉතා රමණීය ව, සුවාක්ත ව, අවස්ථා නිරූපණය වන අයුරින් වෘත්ත-අනුප්‍රාස-ධ්වනි-රිද්ම ලාලිතය ඇති ව උන් වහන්සේ ප්‍රබන්ධ කළ කාව්‍ය භාරතීය සංස්කෘත පඬිවරුන් පවා මවිත කරවන සුලු විය. බුද්ධභක්තිමඤ්ජරී, යතිදූතම්, මහාමහේන්ද්‍රකෂීණාශ්‍රවාගමනම්, යශෝධරාවරිතම්, ධර්මචින්තා, වෛරාග්‍යචින්තා, මාරාංගනාවිජයම් වැනි කෘතීහු ඊට සාක්ෂ්‍ය ගෙනෙති. මීට අමතර ව විශිෂ්ට සේවා සිදු කළ යතීන්ද්‍රයන් විෂය කොට ලියැවුණු ප්‍රශස්ති පුස්තිකා ද රාශියක් වෙයි. අතිධර්මභාරට්ඨගුරු අතිපූජ්‍ය බළන්ගොඩ ආනන්ද මෛත්‍රෙය මහ නා හිමිපාණන් “වෛරාග්‍යචින්තා” කෘතිය අරබයා පළ කළ විචාර බණ්ඩයක් මෙසේ ය:

“මෙ තෙක් මෙ රටැ පහළ වූ පඬිවරුන් අතුරෙහි දවුල්දෙණ නැණිසුරු නාහිමියන් පමණ සතු බසින් ව්‍යක්ත ග්‍රන්ථ ගණනාවක් බිහි කළ තවත් කෙනෙක් නැතැ යි අප හැඟීම යි. ඔබ ගෙතු සතු පොත් පෙළෙහි දැනට නිකුත් වූ ඇති අවසන් පොත මේ “වෛරාග්‍යචින්තාව” ය. තමන් ලත් අද්දැකීම් මුල් කොට පොත පතෙහි එන සාධක ද ඇතුළත් කොට නා නා වෘත්තයෙන් කියවන්නා ගේ සිත් වඩවඩාත් වෛරාග්‍යය අතට යොමු කරවමින් වියත් හරබර සතු බසින් සැකැසුණු මේ ගතෙහි පද්‍යාවලිය මහඟු ය. ජරාවිකාරාදී තරගංභංගුර සංසාර මහාර්ණවෝත්තරණය පිණිස පිළිවෙත් පුරනුයෙහි කියවන්නහු උනන්දු කෙරෙයි. කියවත් කියවත් ම යලි යලි දු කියැවීමෙහි රුචිය දනවයි.”

සිල් ගුණ මුවරු සපිරි, සුපිරිසුදු සුවියත් බවින් සුළකල්, මාහැඟි දිවි මඟ කැටපත් කළ සිරිලක් අමරපුර උතුරුතර මහ නා හිමි සඳුන් සියපහ ලෝ සසුන් වැඩ වඩනුව මතු මතු ද මහ සඟ පරපුරට සුවඳවත් ව පිපේ වා! අප උතුම් මහ නා සමිඳුනට නිවන් සුව අත් වේ වා!

ළමා පෙළට භාවනාව 06

පුරුෂාදා ගම්පහ පාසැලක ස්වාමීන් වහන්සේ විසින්

පින්වත් පුතේ දුවේ,

වෙසක් තෙමඟුල උදවෙන පෝය දවසට තවත් හරියට ම කියෙන්නේ මාසය යි. වෙසක් තෙමඟුල ලබන්න කලින් අපේ පින්වත් පුතාල දූලා අනිවාර්යයෙන් ම දැනගෙන තිබිය යුතු කරුණු කීපයකින් දැනුවත් කරන්න අපි කල්පනා කළා. ඒ අවබෝධය පින්වත් පුතාල දූලට නොතිබුණොත් ඔයාලා දන්නෙම නැතුව ජීවිතවලට ලොකු පවක් රැස්කර ගන්නවා. අන්න ඒ අනතුරෙන් මිදෙන්න මේ ලිපිය ගොඩක් ප්‍රයෝජනවත් වේවි.

පින්වත් පුතේ දුවේ,

අපේ සම්බුදු රජාණන් වහන්සේ ගේ උත්පත්ති මංගල්‍යයත්, සම්බුද්ධත්ව මංගල්‍යයත්, පරිනිර්වාණ මංගල්‍යයත් කියන මේ අතිශය දුර්ලභ මංගල කරුණු තුනම වෙසක් පුර පසළොස්වක පෝය දවසක ම සිද්ධ වුණ නිසා තමයි "වෙසක් තෙමඟුල" කියල කියන්නෙ.

උදවෙන වෙසක් පුර පසළොස්වක පෝය දවසට ශ්‍රී බුද්ධ වර්ෂ 2560 ගෙවීලා බුද්ධ වර්ෂ 2561 ට ලබනවා. ඒ කියන්නෙ අපේ සම්බුදු රජාණන් වහන්සේ පිරිනිවන් පාලා මේ වෙසක් පෝය දවසට හරියට ම අවුරුදු 2561 ක් වෙනවා. බුද්ධ වර්ෂය ආරම්භ වෙන්නෙ අපේ සම්බුදු රජාණන් වහන්සේ පිරිනිවන් පා වදළ දවසේ ඉඳලයි. මේ

බුද්ධ වර්ෂයේ නිර්මාතෘවරයන් වහන්සේලා තමයි මහ රහත් උතුමන් වහන්සේලා.

පින්වත් පුතේ දුවේ,

මේ උදවෙන වෙසක් පුර පසළොස්වක පෝය දවසට සිද්ධාර්ථ රාජකුමාරයන් ගේ බෝසත් කුමාරෝත්පත්ති මංගල සිද්ධ වෙලා හරියට ම අවුරුදු 2641 ක් වෙනවා. සිද්ධාර්ථ බෝධිසත්ත්වයන් වහන්සේ උතුම් වූ සම්මා සම්බුද්ධත්ව මංගලයට පත්වෙලා අවුරුදු 2606 ක් වෙනවා. ඒ වගේම අපගේ ගෞතම නම් වූ සම්මා සම්බුදු රජාණන් වහන්සේ පිරිනිවන් මංගලයට පත්වෙලා අවුරුදු 2561 ක් වෙනවා. මෙන්න මේ නිසා තමයි පුතේ දුවේ, අපට වගේ ම ලෝකවාසී බෞද්ධ සැදැහැවතුන්ට වෙසක් පුර පසළොස්වක පෝය දවස සුවිශේෂී දිනයක් වන්නේ.

පින්වත් පුතේ දුවේ,

ඉංග්‍රීසීන් අපේ රට යටත් කර ගන්නා තුරු ම අපේ මුතුන් මිත්තන් භාවිත කළේ බුද්ධ වර්ෂ ක්‍රමය යි. අදත් තායිලන්තයේ රාජ්‍ය වර්ෂය හැටියට ව්‍යවහාර කරන්නේ බුද්ධ වර්ෂය යි. අපේ බෞද්ධ දින දර්ශනයට අනුව හැම මාසයකට ම තිබුණේ දවස් 30 යි. අපේ සම්බුදු රජාණන් වහන්සේ වැඩ හිටිය කාලයේ පිරිස භාවිත කළේ මාසයට දවස් 30 ක් ඇති දින දර්ශනයක්. විදේශිකයන් ගේ ක්‍රිස්තු වර්ෂ දින දර්ශනයේ ඇති අඩුපාඩු නිසා තමයි අපට සමහරක් වර්ෂවල එකම මාසයට පෝය දවස් දෙකක් ලැබෙන්නේ.

ඔබ ලියන ලිපියක වර්ෂය සඳහන් කරන විට ව්‍යවහාර වර්ෂයත් සමඟ බුද්ධ වර්ෂයත් යොදන්න වග බලා ගන්න. (උද:2560/2017)

ඉතින් පින්වත් පුතේ දුවේ, උදවෙන වෙසක් පෝය දවස වෙනුවෙන් අපට ගොඩක් දේවල් කරන්න තියෙනවනේ. ඒ හැම දෙයක් කුළින් ම උපරිම පින් රැස් කර ගන්න අපි දකෂ වෙන්න ඕනෑ. එහෙත් අපේ පින්වත් පුතාලා දූලා ගොඩක් අයට මේ දේ කරගන්න

බැරි වෙනව. ඒකට හේතුව තමයි අවබෝධය නැතිකම. කොහොම වුණත් අපි මේ වෙසක් පෝයට නම් අවබෝධයෙන් කටයුතු කරල ලොකු පින්ක් ජීවිතයට රැස්කර ගනිමු.

පින්වත් පුතේ දුවේ,

වෙසක් පෝය වෙනුවෙන් අපි ගොඩක් මහන්සි වෙලා වෙසක් කුඩු හදනව. බකටි එල්ලල පරිසරය ම විදුලි බුබුළුවලින් සරසනව. පෝයට සිල් ගන්නව. දන්සලුත් දෙනව. ඒ අතර වෙසක් බලන්න යනව කියල ගෙදර අයත් එක්ක ඇවිදින්නත් යනව නේ ද?

මේ හැම දෙයක් ම ගොඩක් හොඳ දේවල්. එහෙත් පුතාල දුලා මේවා කළාට පින්ක් රැස් වෙන විදිහට අවබෝධයෙන් ද කරන්නෙ කියල බලන්නකො. ඇත්තෙන් ම නැහැනෙ නේ ද?

පින්වත් පුතේ දුවේ,

අපි උදේ හවස බුද්ධ චන්දනාවෙ තෙල් පහනක් දල්වලා ඒ පහන් එළිය ආලෝක පූජාවක් වශයෙන් අපේ සම්බුදු රජාණන් වහන්සේට පූජා කරනවනෙ. හැබැයි පුතේ දුවේ වෙසක් පෝයට නම් අපි මේ ආලෝක පූජාවට තවත් දේවල් එකතු කර ගන්නවා. ඒ තමයි වෙසක් පහන් කුඩු, බකටි, විදුලි බුබුළු වැල් වගේ දේවල්. මේවා අපි පාවිච්චි කරන්නෙ නිවසවත්, වත්ත පිටියවත් ලස්සන කරගන්න නම් නෙමෙයි. අපේ සම්බුදු රජාණන් වහන්සේ ගේ ජීවිතයේ අනුස්මරණය අවස්ථාවන් තුනක් මෙතෙහි කරමින් විශේෂ සැරසිලි නිර්මාණය කරල, ඒවා වර්ණවත් ව ආලෝක කරල " විසිතුරු පහන් ආලෝක පූජාමය පින්ක්" රැස්කර ගන්නයි ඒ වගේ දේවල් කරන්නෙ.

ඒ නිසා ඒ දේවල් කරන කොට බොහෝ ම ඕනෑකමින් ගෞරවයෙන් කරන්න. ඒ වගේ ම පින්වත් දරුවනේ වෙසක් සැරසිලි ආලෝකවත් කරන විට "මේ විසිතුරු වෙසක් සැරසිලි ද මේ වර්ණවත් පහන් ආලෝකය ද මාගේ සම්බුදු රජාණන් වහන්සේට පූජා කරමි.

පුජා වේවා!” කියන පින් සිතුවිලි උපදවාගෙන ම කරන්න. එයින් ජීවිතයට එකතු වෙන පින් මහා බලවත් එකක්. විසිතුරු පිනක්.

පින්වත් පුතේ දුවේ,

ඒ වගේම ඔයාලා වෙසක් නිර්මාණ කරද්දී බුදු සසුනට නො ගැළපෙන නිර්මාණ නම් කරන්න යන්න එපා. ඒක මහා බලවත් පාපයක්. අපේ සමහරක් පින්වත් දරුවන් වෙසක් පෝයට අපායවල් හදල, හොල්මන් ගෙවල් හදල මිනිස්සු බය කරල සතුටු වෙනව. ඇටසැකිලි නටවල සතුටු වෙනව. විකාර ඇඳුම් ඇඳගෙන ඔලු බක්කන් දමාගෙන වෙස් මුහුණු පැළඳගෙන නළා පිඹිමින් මිනිස්සුන්ට පීඩාවක් ඇතිකරමින් සතුටු වෙනව.

පින්වත් දරුවනේ, මේ වගේ දේවල් කරන්න කියා හිතන්නවත් එපා! ඒක ලොකු පවක්. පුතාල දූලා කාටත් තේරෙනවනෙ ඔය දේවල් එකක්වත් අපේ ධර්මයට ගැළපෙන්නෙ නෑ කියල නේ ද? ඔය වගේ නොමනා අශාසනික දේවල්වලින් හැල්ලු වෙන්නෙ, අපකීර්තියට පත්වෙන්නෙ අපේ මේ බුද්ධ ශාසනය යි. පින්වත් පුතාල දූලා නොදැනුම්වත්ව ම නිග්‍රහ කරන්නෙ සම්මා සම්බුදු රජාණන් වහන්සේ නමකටයි. ඒ වගේ දේවල් කරල අපේ පුතාල දූලා ලොකු සතුටක් විනෝදයක් ලැබුවත් ඒ තුළින් එකතු වෙන පව නම් සංසාරයේ බොහෝ කාලයක් දුක් විපාකමයි ලබල දෙන්නෙ. ඒ නිසා පින්වත් පුතාල දූලා කවුරුත් ඒ වගේ හිස් දේවල්වලින් වැළකිලා යහළු යෙහෙළියන්වත් දැනුම්වත් කරල පින්බර වෙසක් තෙමඟුල විකෘති නොකිරීමට දයක වෙන්න.

පින්වත් පුතේ දුවේ,

වෙසක් උත්සව කාලය තුළ පින්වත් ඔයාලා ගොඩක් උනන්දුවෙන් කරන දෙයක් තමයි දන්සල් දෙන එක. "දන්සල" කියල කියන්නෙ දන ශාලාව කියන වචනෙටම යි. මසුරුකම දුරු කරගෙන දන් දීලා පින් රැස්කර ගන්න තැනටයි දන ශාලාව කියල කියන්නෙ. දන

ශාලාව කියන වචනය සරල සිංහල බස් වහරට එකතු වෙන්නේ “දන්සල” නමින්.

එතකොට පින්වත් පුතේ දුවේ, දන්සල නිහඬ පිරිසිදු තැනක් වගේ ම කිසි කෙනෙකුට කරදරයක් නැති, පින් රැස්කර ගැනීමේ පිරිසිදු අදහස ඇති පිරිසක් එකතු වෙච්ච තැනක් වෙන්න ඕනෑ. එහෙත් අද එහෙම නැතේ නේ ද?

බෞද්ධ අපේ අනන්‍යතාවේ සලකුණ වෙන බෞද්ධ කොඩියට නිගරු කරමින්, මග තොටේ යන එන අයට ද වාහන වලට ද බාධා කරමින්, ඔලු බක්කන් දමාගෙන, වෙස් මුහුණු පැළඳගෙන, විකාර ඇඳුම් ඇඳගෙන, උස් හඬින් අර්ථයක් නැති සින්දු දමාගෙන පහන්වූ විනෝදයක් ලබන තැනක්නෙ අද දන්සල.

අනේ! අපේ පින්වත් පුතාල දූල නම් ඒ පවිකාර වැඩේට හවුල් වෙන්න එපා! වෙසක් පෝය වෙනුවෙන් අනිවාර්යයෙන් ම දන්සල් දෙන්න. හැබැයි පවි රැස්වෙන දන්සල් නම් නෙමෙයි. පින් රැස්වෙන දන්සල් දෙන්න. තමන් ගේ යහළු යෙහෙළියන්, වැඩිහිටියන් පවි රැස්වෙන විදිහට නම් දන්සල් දෙන්නෙ එයාලවත් දැනුම්වත් කරන්න අමතක කරන්න එපා!

බෞද්ධ කොඩිය ඔසවන කොට වුණත් එය නිවැරදිව කරන්න පුරුදු වෙන්න. හරහට කොඩිය යොදන විට කොඩියේ අගට තියෙන නිල් කහ රතු සුදු තැඹිලි පාට පහ එකට යොදා තියෙන කොටසේ නිල් පාට උඩට සිටින සේ කොඩිය ඔසවන්න අමතක කරන්න එපා.

ඉතින් පින්වත් පුතාල දූලා කවුරුත් අවබෝධයෙන් අර්ථවත් ව පින් රැස්වෙන විදිහට ම වෙසක් උත්සවය සමරන්න දක්ෂ වෙන්න. උදවෙන 2561 වැනි ශ්‍රී බුද්ධ වර්ෂය පින්වත් පුතාල දූලා හැමෝට ම සියලු සෙන ශාන්තිය සැලසෙන පින්සාර එකක් ම වේ වා! පින්වත් පුතුට දුවට උතුම් තෙරුවන් සරණයි.

මගේ රට

පී. බී. අල්විස් පෙරේරා කවිඥාණන් විසින්

පැයුගිය කලබ් හා සබැඳේ

වලවේ දෙනුන්නට කිරි හැම දිනම	එරේ
වන්නියෙ බැඳෙන මිවද පැණි බීමට	පෙරේ
මුතුපර තිබේ සමුදුර රැළි අතර	තුරේ
පොළොවේ මැණික් උපදිනවා රත්න	පුරේ

රහුණේ කුඹුරු සරසාරයි එක	නියයි
මින්නේරියේ ජනපදයයි වෙල්	යායයි
රජරට පළාතේ පමණක් වැව්	සියයි
මේවා බලන්නට මෙන් ඉර හඳ	පායයි

නටඹුන් නගර අනුරාපුර	පොළොන්න	නරු
ජේරාදෙනිය - හග්ගල මල්	උයන්	සරු
දුන්නිඳු වගේ මහ ඇලි දිය	කඳුන්	පිරු
මැද මහනුවර දළඳා හිම	සඳුන්	ගරු

හරියට නියම කාලය දැන වසින	වැසී
නවනඹු පාට වැල්ලක් හැම විට ම	දිසී
දිවයින මගේ මුළු ලෝකය කරන	වසී
දණ බිම ඔබා නිතර ම නැමඳුමට	නිසී

කන බොන හැටි

ගෞරවාර්ථ ඛුද්ධංගල ආනන්ද හිමිපාණන් විසින්

- දැහැමින් උපයාගත් ආහාර හොඳ සිහියෙන්, සංවරයෙන්, සැලකිලිමත් ව කන්න. අහක දමන තරමට කන නොකන සෑමදේ ම බෙදා ගන්න එපා. කෑමට බැරි තරම් බෙදනකල් බලාසිටින්න එපා.
- නොසැලකිලිමත් බව පෙන්වන අයුරින් අඟ පසඟ හසුරුවමින් කන්න එපා.
- බතට සෑහෙන පරිදි පමණක් ව්‍යංජන බෙදාගන්න.
- අවමන් කිරීමේ අදහසින් අනුන් ගේ කෑම පිඟන් දෙස බලබලා කන්න එපා.
- විශාල බත් පිඬු අතට ගෙන මහත් සේ කට ඇර කෑමෙන් වළකින්න. සාමාන්‍ය ප්‍රමාණයට කට ඇර කුඩා බත් පිඬු සකසා ගන්න.
- බත් පිඬු ළඟට ගෙන එන්නට කලින් කට ඇරගෙන ඉන්න එපා.
- කෑම කන විට සම්පූර්ණ අත හෝ ඇඟිලි කට තුළට රිංගවන්න එපා.
- ආහාර කට තුළ තිබිය දී කතා කරන්න එපා.
- ආහාර කට තුළට විසි කරමින් කෑම කන්න එපා.
- අනාගත් බත් පිඬු කට ළඟට ගත්පසු එය කැවිලි, පලතුරු කන සේ කඩ කඩා කන්න එපා.
- වඳුරන් බොහෝ විට කන්නේ ආහාර හක්කේ පුරවාගෙන ය. එසේ හක්කේ ආහාර රඳවාගෙන කෑම කන්න එපා.

- බත් ඇට සහ ව්‍යංජන පිඟාන අවට වැටීමට සලස්වමින් කන්න එපා.
- කෑම කද්දී තම අත ගසගසා කෑම කන්න එපා.
- ආහාර ගනිද්දී දිව එළියට ඇදඇද කන්න එපා.
- වච්ච වච්ච හඬ නගමින් තලු ගසගසා කන්න එපා.
- වතුර බොද්දී, එමෙන් ම කිරි, කැඳ, සුප් යනාදිය කන බොන අවස්ථාවන්හි දී ඒවා සුරු සුරු හඬ නැගෙන අයුරු උරඋරා කන්න බොන්න එපා.
- ආහාර ගන්නා අවස්ථාවේදීත් ඉන් පසුවත් අත සේදීමට පෙර සමහරු අත සහ ඇඟිලි ලෙවකති. මෙය ඉතා අශෝභන, අප්‍රිය දර්ශනයකි. එසේ කරන්න එපා.
- ඇඟිලිවලින් පිඟාන හෝ භාජනය සුරසුරා කන්න එපා. සමහරු ඇඟිලිවලින් භාජනයට ගස ගසා කෑම කති. එසේ කිරීමෙන් වළකින්න.
- කෑම කද්දී කට්ට කට්ට දිවෙන් තොල් ලෙවකමින් කන්න එපා.
- ඉඳුල් තැවරුණ අතින් වෙනත් ආහාර භාජන, පැන් සහ ආහාර බෙදන හැඳි උපකරණ යනාදිය අල්ලන්න එපා.
- කෑම භාජන සේදූ වතුර ගේ අවට විසිකරන්න එපා. එසේ කිරීමෙන් මැසි මදුරුවන් බෝ වෙනවා. දුගඳ හමනවා.
- ආහාර ගන්නා මේසය උඩ හෝ ඒ අවට වතුර ඉහිරීමෙන්, බත් ව්‍යංජන ඉහිරීමෙන් වළකින්න. එමෙන් ම කටු, ලෙලි සහ රොඩු අවට විසිකර ආහාර ගන්නා තැන අපවිත්‍ර කරන්න එපා.
- පමණට වඩා කෑම කන්න එපා. එසේ කෑම කෑවොත් ඔබ අලස වී, උදාසීන වී, නිදිමත හා වෙනත් අසනීප සෑදී පරිහානියට ගෙන යයි.
- හැඳි, පිහි, ගැරුප්පු යනාදිය පාවිච්චි කර ආහාර ගැනීමේ දී ඒවා එකිනෙකට ගැටී හඬ ඇති නොවන සේ එම උපකරණ පාවිච්චි කරන්න.
- ආහාර ගනිද්දී කැරීම, සොටු සිරිම් කරන්න එපා. කෑම කද්දී සමහරු නාසයේ සහ කනේ ඇඟිලි ගසා ඒවා සුද්ද කරති. මෙය ඉතා අශෝභන ය. අනුන්, එම ගති පිළිකුල් කරති.

අපි පිටිය සකස් කරමු ?

හංජනී සමභවුකාකභ තැන්දූ විසිනි

ඔන්න අපි ආයෙත් හමුවෙලා. මේ පාර ගිය පාරට වඩා ලිපිය ටිකක් වෙනස්. මොකද දන්නවද? ලොකු වැඩක් කරන්න යන්න. පිස්සු හැඳිව්ව කුළු හරකෙක් වගේ දඟලන මේ හිත, මෙව්වල් කරන්න යන්න. අසතිමත් හිතට සතිය හඳුන්වා දෙන්න යන්න. ඒ වගේ ගෞරවනීය දෙයක් ආවට ගියාට කරන්න බැහැනෙ. වැඩේට සුදුසු විදියට පසුබිම සකස් කරගත්තම තමා, කරන කොයි වැඩෙත් සාර්ථක වෙන්නෙ. පුතාලත් සෙල්ලම් කරන්න කලින් පිටිය සකස් කරනවා නේද? නැත්නම් හතරේ පාරක් ගහපු වෙලාවක ගල් කැටයක් හරි තිබිල, බෝලෙ මග නැවතුනොත්! කාට කියන්නද? මගේ දෙයියනේ! කියල ඔළුවෙ අත ගහගත්තට වැඩක් තියෙනව ද? මොකද දෙයියො ඇවිල්ල බෝලෙ හතරේ සීමාවට ගෙනියන්න ද? ඒ වෙනුවට එක වැඩක් නම් කළ හැකියි. හරියට පිටිය සකස් කරපු නැති වරදට, ඔළුව රත් වෙන්න ටොක්කක් ඇත ගත්තනම් තමන්ටම, ඊළඟ පාරවත් ඔය වැරද්ද නොකර ඉන්න, හිත පාඩමක් ඉගෙන ගන්නවා.

පිටිය සකස් කරන එක ගැන අපේ ලොකු හාමුදුරුවරු කියන උපමාවක් කියන්නම්. අපි කඩේට ගිහිල්ල හරි පහසුවෙන් ගේන එළවලු පළතුරු වචන මාමලා නැන්දලා, හරිම දුකක් විඳිනවලු තමන්ගේ වගාව කැලෑ සතුන්ගෙන් බේර ගන්න. මුලින් ම කැලෑව

කපලා තණ කොල උදලුගාලා, බීම හොඳට සකස් කරලා ඇට හිටවන්න කලින්, හේන වට්ටට හොඳ ශක්තිමත් වැටක් බඳිනවලු. එහෙම නැතිනම් ලපටි පැල හැදෙන කාලෙට, කරල්, ගෙඩි හැදෙන කාලෙට, අල බතල බහින කාලෙට කැලෑවෙ ඉන්න වල් සත්තුන්ට රජ මඟුල්! ඒ රංචුවකට සුළු කාලයයි යන්නෙ මුළු යායම විනාශ කරන්න. එතකොට වෙන පාඩුව, අලාභය දන්න නිසා තමා ඒ මාමල මුලින්ම වැට බඳින්නෙ.

ප්‍රකාල දූලත් පුංචි කමට වගාවක් කරන්නයි යන්නෙ. කෝ ඉතින් ඒකට හේනක්? කෝ කුඹුරක්? අපේ හිත කියන හේනෙ යහ ගුණ වගා කරල, සතිමත්බව දියුණු කරන්නයි යන්නෙ. ඉස්සෙල්ල ම වැරදි පුරුදු දැන ගෙන ඒවා අයිත් කරන්න ඕන. තියෙන හොඳ පුරුදු දියුණු කරගන්න ඕන, නැති ඒව එකතු කරගන්නත් ඕන. මේ අතරම නරක පුරුදු වලට ආයෙ ඇතුලට නොඑන්නත්, හොඳ ඒව පිටතට නොයන්නත් එක්ක, හොඳ ශක්තිමත් වැටක් බඳිනවා. මොකක් ද ප්‍රකා මේ වැට? පන්සිල් පද පහ නැත්නම් සීලය කියන වැටනෙ. මේ වැට හොඳින් රැක ගන්නෙ නැතිනම් වැඩිහිටියො වෙලා කොච්චර ලොකු තනතුරු දරුවත්, ධනවත් වුනත්, ආපස්සට හැරිලා ජීවිතේ දිහා බලල, සතුටු වෙන්න නම් ලැබෙන්නෙ නැ පුතේ දුවේ.

ප්‍රකාල දූලා හැමදාම උදේට පන්සිල් සමාදන් වුනාට, පුරුද්දට සිරිතට ගිරව වගේ කියව ගෙන ගියා විතරයි නේද? බුදුහාමුදුරුවො අපට කියා දුන්න විදිය නම් ඔහොම නෙවෙයි. ඒකනේ ප්‍රතිඵල නැත්තෙ. උන්වහන්සේ කියා දුන්නෙ නිතරම තමන්ව උපමාවට අරගෙන, "මම මේ දේට අකමැති නම් අනෙත් කෙනත් එහෙමයි" කියල තේරුම් අරගෙන, වැරදි වැඩ වලින් වළකින්න කියලනේ.

දවස ගානෙ සමාදන් වුනාට, මම ඇහුවොත් ප්‍රකාල පන්සිල් රකිනව ද කියල? පොඩ්ඩක් හිත ගැස්සුනා නෙ. අවංකවම තමන් දිහාවට හැරිල බැලුව නම් ලැජ්ජාවකුත් දැනෙනවා. කාට හැංගුවත් හිතට හංගන්න බෑ. හිත ඇත්ත දන්නවා. ඒ වුනාට ප්‍රකාල දූල

නරක ළමයි නෙවෙයි නෙ. මේ තාක් බැරි වුනේ ඕන කමක් තිබුනෙ නැති නිසා. දරුවො තේරුම් නොගත්තට, ඔය පුංචි හිත ඇතුලෙ තියෙනවා හොඳ වෙන්න ලොකු කැමැත්තක්. අන්න ඒ යටපත් වෙලා තියෙන ආසාව අපි ඉස්මතු කරමු. එයාට පණ දෙමු. හිතේ තියෙන වැරදි පුරුදු රටාවට යට නොවෙන්න, ශක්තිමත් කරමු. ඕකට තමා පිටිය සකස් කරනවා කියන්නෙ.

පලවෙනි සිල් පදයෙන් කියවෙන්නෙ සතුන් නොමරම් කියල පොරොන්දු වෙන එකනේ. මරණය තමා කෙනෙකුට, පණ ඇති සතෙකුට දෙන්න තියෙන උපරිම දඬුවම. අපි අපේ ජීවිතයට ආස වගේම හැම සතෙක් ම, තමන්ගෙ ජීවිතයට ආසයි. සැප විඳින්න මිසක් කයෙත්වත්, හිතෙන්වත් දුක් විඳින්න කවුරුත් කැමති නෑ. පුතාලට පුංචි හරි කුවාලයක් වුනොත් බැඟිරි ගහල අඩනව තේද? එත් තව කෙනෙකුට ගහන කොට, ඔය මුකුත් ම දැනෙනවද? ගහන්න ගහන්න, අනිත් කෙනාට රිදෙන්න, රිදෙන්න හරි... සතුටුයි. අහල පහල ඉන්න යාලුවොත්, උඩ පැන පැන හිනා වෙනවා. ඒ හිනා වෙන්නෙ, සතුටු වෙන්නෙ අනිත් කෙනාගෙ දුකට කියල, කවම කවදාකවත් හිතුව ද පුතා? අද කාලෙ අන්තර්ජාලයේ, රූපවාහිනියෙ තියෙන සමහර සෙල්ලම් ඔය වගෙයි. දැන් ක්‍රීඩා තරඟත් තියෙනවා. තමන් එක්ක තරඟට එන ක්‍රීඩකයා වැටෙනකම්ම ගැහුවොත් තමා දිනන්නෙ. කෙනෙක්ගෙ වේදනාව දැකල, කඳුලු දැකල සතුටු වෙන්න, හිතක් මොන තරම් කුරිරු වෙන්න ඕනද පුතා?

පුතාල අහල තියෙනවා නේ බුදු භාමුදුරුවන්ටත් තිබුන කියල හිසේ කැක්කුමක්. ඒ ඇයි කියල උන් වහන්සේම කියල තියෙනවා. බෝධිසත්ත්ව කාලෙදි එක ආත්ම භාවයකදී වෙන කෙනෙක් මාලු බාන තැනකින් යනකොට, ගොඩට දාපු මාලුවො දඟලනවා බලන් ඉඳල තියෙනවා. බලන් ඉන්න කොට පොඩ්ඩක් හිනාවෙලා සතුටු වෙලා තියෙනවා. ඔය හේතුව නිසා තමයි බුදු වෙලන් ඒකට විපාක වින්දෙ.

බුදු භාමුදුරුවන්ටත් එහෙම නම්, කොහෙද පුතේ අපට සැනසීමක්? දැන හෝ නොදැන අපි ඔය වගේ මොන තරම් දේවල් කරල ඇද්ද? හොඳයි ඒ අපි නොදන්න කාලෙනේ.

මේතාක් කරපු වැරදි වැඩවල හැටියට, ඒවට විපාක විඳින්න වුනොත් අපි කොහේ යයි ද? මොනව වෙයි ද? අපේ බුදු භාමුදුරුවෝ කොච්චර කරුණාවන්ත ද? උත් වහන්සේ ඒකටත් අපිට පිළියමක් කියා දුන්නා. මිනිසුන් දහස් ගණනකටත් වඩා මරපු අංගුලිමාලටත් පුලුවන් වුනා, තමන්ගෙ හිත නිවා ගෙන රහතත් වහන්සේ නමක් වෙලා, අනිත් අයගෙන් හිත් නිවන්න. ඒ වෙන මොනවත් ආශ්චර්යයක් නිසා නෙවෙයි. බුදුභාමුදුරුවෝ කියා දීපු ධර්මය පුහුණු වෙලා, අවංකවම ඊට අනුව ජීවත් උනා. එතකොට තමන්ගෙ හිත නිවුන, නිවන අත්දුටුව. ඒ කොහොමද? බුදුභාමුදුරුවෝ යමක් කරන්න කිව්ව නම් ඒ දේ කරා. යමක් එපා කිව්ව නම් ඒක මුලු හිනින්ම පිළිඅරගෙන නොකර හිටියා. නිවන අත්දුටුවෙ එහෙමයි. පරියාප්ති, ප්‍රතිපත්ති, ප්‍රතිවේධ කියල බරසාර වචන වලින් කියන්නෙන් ඔය ටිකම තමා.

දැන් ඔන්න මෙතන ඉඳල අපිත් ඉගෙන ගන්න යන්නේ, මේතාක් සිල් පද කැඩුන නම්, ඒකට හේතුවයි, ඒව රැක ගන්න බුදුභාමුදුරුවෝ අපට කියල දුන්න උපදෙසුයි. පුංචි පුතාලගෙන් විතරක් නෙවෙයි, වැඩිහිටි අයගෙනුත් ඉබේටම වගේ කැඩෙන සිල් පදයක් තමා ඔය පලවෙති එක. රැට රූපවාහිනිය බලන කොට මදුරුවෝ කී දෙනෙක්, පුතාලගෙ නොසැලකිල්ලට බිලි වෙලා ජීවිතෙන් සමුගන්නවද? ඇහ කන පිනවන්න තියෙන දැඩි ආසාව නිසා, ඒ දර්ශන පෙලට කොච්චර වගී වෙලාද, මොන තරම් මත් වෙලාද කිව්වොත්, ඒ කාලෙ තුල මදුරුවෝ කී දෙනෙක් මැරුණද කියල දන්නෙන් නෑ. පණ ඇති සතෙක් මැරුණු පාපය, තමන් අතින් උනා නේද කියල හැඟීමක්වත් නෑ. ගවයෝ වගේ ලොකු සත්තු මරණ කොට නම් සල්ලිත් වියදම් කරලා බේරත් ගන්නවා. ඒත් මේ පුංචි සතා, උගේ පණත් පණක් පුතේ. අපි වගේම උගත්

ජීවත් වෙන්න ආසයි. අපි උන්ට අභය දානෙ දෙමු. කිසිම වියදමක් නැතිව ලොකු පිනක් කර ගනිමු. නිකම් බැරි නම් උපන් දිනේට, ළඟ එන වෙසක් පෝයට අපි අධිෂ්ඨාන කරමු, අද ඉඳල සතුන් මරන්න නෑ කියල.

ඉස්සර අම්මලා වතුරත්, උණුවෙන් බිමට දාන්නෙ නෑ, කුඹියො පණුවො වගේ සත්තු මැරෙනවා කියල. අපි වගේ ම ඒ අයත් මේ මහපොළොවෙ ගෙවල් හදල ඇති, අපි වගේම ගමන් බිමන් යනව ඇති. පුතාල දුලා වගේම කුඹී දරුවොත් එලියෙ සෙල්ලම් කරනවා ඇති. තමන්ගෙ පුංචි සීරීමකටත් කෑ ගහල අඬන අපිට, ඇයි පුතා අනිත් කෙනාගෙ වේදනාව දැනෙන්නෙ නැත්තෙ? පංතියෙ යාලුවො දෙන්නෙක් ගහ ගන්න කොට, ගහන යාලුවගෙ මූණයි, ගුටි කන යාලුවගේ මූණයි දිහා හොඳට බලන්න. ගහන යාලුවගෙ මූණ, ද්වේෂයෙන් ආවේගශීලී වෙලා නපුරුම නපුරුයි. කැනම කැතයි. ගුටි කන යාලුවගේ මූණත් මුලින් නම් නපුරුයි. මට ගැහුවොත් මාත් ගහනවා කියාගෙන නෙ යන්නෙ. පැරදිගෙන එන කොට මූණෙ තියෙන අසරණකම, බයාදුකම පුතාලට ජේනවද? අපට ඒක දකින්න පුලුවන් නම් තවත් කිසිම දවසක, වෙන කෙනක්ගෙ වේදනාව දැකල සතුටු වෙන්නෙ නම් නෑ. කෙනෙකුගෙ අසරණකමට අනුකම්පා කරන්නයි බුදුහාමුදුරුවො කිව්වෙ. ටික වෙලාවකින් අර යාලුවා දරා ගන්න බැරිම තැන, පැත්තකට උනාම අනිත් කෙනා උපාරුවට පත් වෙනවා, මම දිනුවා කියලා. ඇත්තටම වැඩියෙන් ම පරාද එයා. ඇයි දන්නව ද? එයා තමන්ගෙම හිතේ තියෙන කෙලෙස්වල, හරක ගතිවල රූකඩයක් වෙලා, හති වැටෙනකම් දඟර නැටුමක් නැටුවා. තමන්ගෙ හිතේ තියෙන නපුරුකමේ, කුරිරුකමේ වහලෙක් වුණු බව ලෝකෙට ප්‍රදර්ශනේ කලා. කවුරු හරි ගහන්න එනකොට, ඒ උගුලෙ අහුවෙන්න නැතිව ඉන්න පුළුවන් නම් ! මේක කරන්න සතිමත් බවක් ඕන. ඒ වගේ ම හොඳ නුවණකුත් ඕන. හොඳ ඉවසීමකුත් ඕන. පුතාලගෙ හිත කියන ආයුධ මල්ලෙ ඔය ඔක්කෝ... ම

තියෙනවා කිසිම අඩුවක් නැතිව. ඒත් ප්‍රයෝජනයට ගන්නෙ නැති නිසා දැන් මලකඩ කාල.

අපි අනුන්ගෙ දුක තියා තමන්ගෙ දුකවත් හඳුනන්නෙ නෑ. දුකක් වේදනාවක් දැනෙන කොට, ඒක අරය නිසා මෙයා නිසා කියල අනුන්ට පටවන්න හරි... දක්ෂයි. එහෙම කරන කොට, මෙව්වර වෙලා හරියට කෑමක් තිබුනෙ නැති නිසා, පණ නැතුව හිත පතුලෙ නිදාගෙන හිටිය අමනාප සිතුවිලි, පණ ගහල උඩට එනවා, පෝ...ලිමේ. ඇවිල්ලා කනටත් කොඳුරනවා, "කොව්වර වැරදිද ඔයාට එහෙම කිව්ව එක. ඕකට නම් ගහන්නම ඕන". මෝටරේකට විදුලිය දුන්නම ශක්තිය නිපදවෙනව. ඒකෙන් ඕන වැඩක් ගන්න පුලුවන්. ඒ වගේ තමා හිත පතුලෙ තියෙන ද්වේෂය, පණ ගැන්විලා අත පය නටවනවා, හරියට රූකඩයක වගේ. ද්වේෂ තුල ඇද්දොත් එක නැටුමක්. ලෝභ තුල ඇද්දොත් තව නැටුමක්. කවද ද පුතා අපි මේ මෝඩකමෙන් මිදෙන්නෙ? තමන් දිහාවට හැරිලා තමන්ට දැනෙන වේදනාව, හිතෙන් දකින්න පුලුවන් නම්! තමන්ගෙ වේදනාව අඳුන ගන්න පුලුවන් නම්! අන්න එදාට.

දැන් ඔන්න සමුගන්න වෙලාව. පුංචි පුතාල වගේම පොතත් පුංචියිනේ. එක් කෙනෙක් ගොඩක් ඉඩ ගන්න හොඳ නෑ. ගියපාර වුණු ඒ වැරද්දට දඬුවම තමා මේ පාර ලිපියෙ පිටු අඩු. සිරිපාදෙ නගින්නෙන් පඩියෙන් පඩිය නේද? එතකොට මහන්සි දැනෙනවත් අඩුයි, වටපිට ලස්සනත් බල බල යන්න පුලුවන්. අපිත් ඒ වගේ ටික ටික ඉගෙන ගනිමු. එතකොට කලින් කියල දුන්න දේවල් මතක තියාගෙන, පුරුදු කරන්න පුතාල දුලට කාලෙත් ලැබෙනවා. ඒ කියන්නෙ ගෙදර වැඩත් තියෙනවා.

පුංචි පුතාල දුලට බුදු සරණයි!

වාචාය සංවරෝ සාධු

කොළඹ ජයෝක විද්‍යාලයේ ඥානාභ විද්‍යාලයනිති
 ජව්‍ය ශ්‍රීපාලි ඉන්ද්‍රිකා වෙණේවිය විසිනි

මහනෙල් සුවඳමය
 කුඩමසු පිලි ගඳමය
 දෙකට එක දියමය
 හොඳට නරකට දෙකට කටමය

පින්වත් පුතේ දුවේ,

අපි ලෝකයේ ජීවත් වෙනකොට හුඟාක් පරිස්සම් වෙන්න ඕන වචන භාවිතය ගැන. වචනය කියන්නේ ඉතා ප්‍රබල දෙයක්. යහපත් දේට මෙන්ම අයහපත් දේ සඳහාත් අපට වචනය යොදා ගන්න පුළුවන්. බුදු දහමේ “වාග් සමාවාරය”, “වචී සංවරය” ආදී වචනවලින් හඳුන්වන්නේ වචන භාවිතයේ යහපත් ක්‍රමයයි. යහපත් වචන සමාජ හිතසුව පිණිස හේතු වනවා මෙන්ම අයහපත් වචන සමාජය දුර්වල කිරීමට හේතු වේ.

අයහපත් වචන පිලිබඳ කතා කරන විට වාග් සංවරය බිඳීම නිසා සිදුවන අකුසල කර්ම 4 ක් පිලිබඳව අවධානය යොමු කළ හැකිය.

- මුසාවාදය (බොරැකීම)
- පිසුනාවාචය (කේලාමිකීම)
- පරුසාවාචය (පරුෂ වචනකීම)
- සම්ඵප්‍රලාපය (හිස් වචනකීම)

මෙම අකුසල් අපේ දෙලොවම දියුණුව අඩාල කරයි. අපට අයහපතම ගෙනෙයි. පුතාලා දුවලා හිතලා බලන්න සමාජයේ බොරු කියන අයව අප විශ්වාස කරන්නේ නැහැ නේද? බොරුවකින් කරන්නේ අපව රවටන එක නේද? බොරු කියන්නා අපව රවටන බව තමා අපට හිතෙන්නේ. අප කවුරුත් කැමති නැහැනෙ රැවටෙන්න. ඒ නිසාම අප බොරු කියන අයට අකමැතියි. “අම්බලට්ටිකා රාහුලෝවාද” සූත්‍රයේ දී බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා, “දැන දැන බොරු කියන පුද්ගලයා හිස් භාජනයක් වාගේ” කියලා. අපේ බෝධිසත්වයන් වහන්සේ සාරාසංඛ්‍ය කල්ප ලක්ෂයක් කල් පෙරුම් පුරන කාලයේදී උන් වහන්සේ අතින් කිසිම විටක මුසාවාද සිල්පදය බිඳිලා නැහැ. ඒ නිසාම තමා බෝධිසත්වයන් වහන්සේ බුදු වුණ ආත්ම භාවයේ උන්වහන්සේගේ ශ්‍රී මුඛයෙන් මහනෙල් මල් සුවද වැහුනේ.

පින්වත් පුතේ දුවේ, ආභාරයක් පිළිණු වුණාම අපි ඒ කැම බොහොම අප්‍රසන්නව පිළිකුලෙන් බැහැර කරනවා. පිසුනාවාවය එහෙම නැත්නම් කේලාම් කියන්නේ පිළිණු වුන වචන. ඒ පිළිණු වචන නිසා අන් අයගේ හිත් රිදෙනවා. හිත් බිඳෙනවා. අමනාපකම් ඇති වෙනවා. ගැටුම් ඇති වෙනවා. එහෙම වුණාම ඒ පිළිණු වචන භාවිත කරන පුද්ගලයාවත් මුලින් සදහන් කළ පිළිණු ආභාර වගේ හැම දෙනාටම අප්‍රසන්න වෙනවා. එම පුද්ගලයාවත් පිළිණු ආභාර බැහැර කළ ආකාරයට සමාජයේ පුද්ගලයන් අතරින් බැහැර වී කොන් වෙනවා.

පරුෂ වචන සැඬ වචනවලට අප කවුරුත් ප්‍රිය නැහැ. ඒ වචනවලට කියන්නේ නොසරුප් වචන කියලා. ඒ නොසරුප් වචනවලට ලක්වන පුද්ගලයාගේ හිත ගොඩාක් පැරෙනවා. ඒ පුද්ගලයා තුළ භීතියක් හටගන්නවා. පරුෂ වචනය හරි ගොරහැඬියි. ඒ නිසාම එම වචන පාවිච්චි කරන පුද්ගලයාත් ගොරහැඬි පුද්ගලයකු ලෙස සමාජයේ සලකනවා. එම අප්‍රියජනක හැඟීම නිසාම ඒ පුද්ගලයා සමාජයේ ගර්භාවට පත් වෙනවා.

පුතාලා දුවලා ට මතකද නන්දිවිසාල ජාතකය. ඒ ජාතක කතාවේ හිටපු නන්දිවිසාල ගවයා පවා පරුෂ වචනවලට කැමති වුණේ නැහැ. මිහිරි ප්‍රිය වචනය ප්‍රිය කළේ. තිරිසන් සතුන් පවා කැමති මිහිරි ප්‍රිය වචනවලට කියලා අපට ඒ කතාව තුළින් තහවුරු වෙනවා.

සම්ප්‍රදාය කියන්නේ අර්ථයක් නැති හිස් වචනවලටයි. පුතේ දුවේ අපට කාලය හරි වටිනාවානේ. මනුස්ස ජීවිතයක් ලැබෙන්නේ “කණ කැස්බෑවා විය සිදුරෙන් අහස දකිනවා” වගේ බොහොම දුර්ලභ වූ දෙයක් හැටියටනේ උපමා කරලා තියෙන්නේ. එවන් වටිනා ජීවිතයක් ලැබූ, මනසින් උසස් වූ මිනිස් ජීවිතයක් ලැබූ අප කිසි කෙනෙකුට ප්‍රයෝජනයක් නැති දේවල් කතා කිරීමට අපේ කාලය යොදනවානම් එය අර්ථ විරහිත දෙයක්. තමන්ටවත් අනුන්ටවත් ප්‍රයෝජනයක් නැති හිස් වචන කතා කරමින් කල් මැරීම අකුසලයක් මෙන්ම කාලය කා දැමීමක්. අද නවීන තාක්ෂණික මෙවලම් සමගත් හිස් වචන ඕපාදූප පැතිරී යන සීඝ්‍රතාවක් වර්ධනය වී ඇත. දුරකතනය, අන්තර්ජාලය ආදියෙන් මිනිත්තුවකට මෙවැනි හිස් වචන කෝටි ගණනක් තාක්ෂණිකව හුවමාරු වෙනවා.

පින්වත් පුතේ දුවේ, අපට කන් දෙකක් ලැබිලා තියනවා හුඟාක් දේවල් අහන්න. ඇස් දෙකක් ලැබිලා තියනවා හුඟාක් දේවල් බලන්න. ඒත් අපට ලැබිලා තියෙන්නේ එකම එක කටයි. හුඟාක් හොඳ දේවල් බලලා හුඟාක් හොඳ දේවල් අහලා අපි හොඳට හිතලා බලලා අපි යහපත් දේවල් විතරක් කතා කරමු.

තමනුත් අනෙක් අයත් සතුටු වන තමන්ටත් අනෙක් අයටත් යහපතක් වන හොඳ දේවල් පමණක් කතා කරමු. පුතාලා දුවලා හැමෝටම තෙරුවන් සරණයි!